

ӨРГҮН ЧОННУ ЭРГИП ЧОРААШ...

Анжир-бурч МЕДЭЭЛЭР

КОСМОНАВТЫНЫ ШАҢНАЛЫ ДЭЭШ

«Салдыстыг вымпелди — беш тылдыг шамал чыгарыг» деп бичиг дептерингизти Москва-нин «Известия» дээр пар- лалта чери тырыкче үндүргөн.

Ук помчугашта Ю. А. Гага-рин аттыг вымпелди чаалап алдыр даш чуртун кезде иш-тилерингиз аразында соци-алисттик чарыштын канчаар эр-гип турарын бижээн.

Ол болза социалисттик ча-рыштын база бир чаа хевир. Ук шамалды чаалап алдыр даш байырыг шугум чы-кашкылар, өрөөнчүлөрү, башкылар-биле ужурамын-кынары болтулар.

А. ЛЕГИН.
Москва хоорай.

УЖУРАЖЫШКЫНАР

БОЛГАН

Сентябрь бир школаар-га өөредилге эгелээрини байр-лаалдыг хуну. Эртен өйгө-ле Кызылдың бүгү школарында өөрөөнчүлөр ховдарында чекетер-лик, ада-пелер-биле кады оон-моон көзү, үзүк чо-ла шугуш эгелээн.

Школа бүрүзүгө өөредилге чыгышын эгелээрлик баш-тайгы конгазы медээлээр му-рунда байырыг шугум чы-кашкылар, өөрөөнчүлөрү, башкылар-биле ужурамын-кынары болтулар.

Кызылдың № 2 школазы бистин республикага кадрлар белегээрини талазы-биле эл-пе көскү чери ээлеп кел-ген баштайгы школа болур. Ол школазы ниятлыг-биле 2 муң аягы кизи дооскан. Оларын аразында эртем-денер, башкылар, элчилер, ужуражышкылар болуш бугу-рунун болгон кезде аягы-агыттын тускай эртемнине-ри, малчылар, аягылынар үн-ген, олар оонашкан аягы-херээ-биле республиканы сайыраламга ууз дузаны чедиреп туралар.

Бо өөредилге чыгында шко-лазы 94 өөрөөнчү доозар ужуражышкылар, чаа өөредилге чы-лы эгелээр-биле өөрөөнчүл-дөргө болган башкыларга байыр чедирин түвө туга-лаштынар өөредилгеге чедип-шинип болурун, хой-ини-ни доктааттыгнан корум-чурумуш шыгыны сатырын, школазын бүгү-ле эл-хөр-өнгөни мамны-биле ээлеп кадалагылар чыгыштар. Школа директору РСФСР-ия школарынын алдарлыг баш-кызы З. С. Куулар, ада-пел-дерин мурунда Т. Д. Да-лаа, 10-гу класстын удурт-куч башкызы И. Д. Шара-Хе-болгон оон-даа эскелер өө-рөөнчүлөргө байыр чедирин, чатыгыларын бергелер.

С. ХЕРТЕК.

БЕЛЕКТЕРНИ ТЫВЫСКАН

Пржевальский болган Добромисловский школа-зын өөрөөнчүлери И. Колосинга болган А. Старовитовга өрөктик белектерин тыскаан.

Смоленск областын де-вис-юрисдин үнелгэ эм үнүш-терин чыгында ийнектелгэ тырышкыны донг ук шко-ла чыгар чада-тергелерин а-гаштар. Олар ийнектэ фар-ма-цевт үлгүлөрүн херетгээр чыг-отти чаргык тошаны ажыр дужаатаннар.

Амгы үеде дыка хой шко-лачылар болган пионер ла-гер-леринин дружиналары «Погаан аптека» операцияда кыргын туралар. Бо чылын түдө Смоленск областы 80 тоина эм үнүштерин дужаа-рын иланнаан.

(СЭТА-нын корр).

Утукчуларымыс өргөн даң бажында-ла арым берген бол-ду. Биске белектер кааа чөм-ни чип алгаш, белег турган аягыларын мушуккан келери-ниске. Мамилаларымыс. Улуг-Бедирин эрттирер каан, чыгыган чон улам көүдөй берген болду. Оон ийнек чөм, орук шору, сөөдөлөр чөм-чөм болгон.

«Көүшүмү холбелгичини элчон чараш Хөндөгейин» Чараш-Терекке келери-ниске, мурундаады-биле бир дөмөй, хамык түвени белектер каан, хой чон чыгыган алган тур-ла. Бистер-даа боттарымын ху-дасгевне көрсөдүп, шин, кон-пертивис көргүзүп, «хуудала-зын» чүвөлөрүнү уунаа соңурадыг эгелээрлик. Сеп-ди метангивис киноун ба-а-ла дагы атыс долданды-рып тура хонган. Чыгыган чонун соңурадыгын, омак-хөтүг, хей-агытын чү дээр боолу! Бичи чай-хос аразы-ла-ла боттары база кыргын, көмөй-лөп, туруннек туту-луп, колдуктаар ийнек чы-гаанын, хол бөмбүрүн ойноп медээжон-ла турар. Кыргын кыргын радио дыңдаш, те-лефоннап чугаалашкан бе-липпен, самбай араар быдап турда, чапталыны канчаар оон — чүгү-даа адап бели-нигилэр — кижилер каткы-дап чарыштын турар чүм!

Дарга эртемнине бир-ле ыныг чөлбө берген кара сисно шипалыг, тала чол-даксымаар, күдөр оол турпик-те «көкөзлө» тур. Ол «эр-темин» көргүзүп дооскан. (Уланчымыс. Эгези № 189, 195 «Шында»).

маспактадыр олуруп алгаш, хөдөө алдында чоруй баш-тыр берген. Хөдөө турган чон шипыг барган. Кайтам-чык-лаа, өткүт, чараш сыгыт. Бис база магадай берген бис. Кыгыграды бадирин орган сыгыттын дооскан, чөчө ар-тистерин мөгейгелээр, алгаш даагы чыгыраар чүмө. Кижинис оон биске келгеш, мен театр сүрүзүгүм ба-а-лаа таарып ирри мен бе-деп мындыг. Бистер амырай берген бис: талайтыг аны-кыстар плередиг тын азыр база бир соруагымыс чүмө бо-гай. «Чү дөп чор, таарымы, таарымы», деп алгырып үн-дүвүс. Лопсан-Кенел башкы-ныс: «Көчүтүк эки-дир, дум-хам, күзүп Кызылга чөдө бер, хүдээш алыр бис» деп мын-дыг.

Алымы эрнин, өөрөөнчү-даа аяжон, ала эдээ эдээр. Ол болза сөөлүдө көп Тывага ат-сураа алган алдарлыг хөмөй-сыгыты. Маңадай болган. Ол театрга келгеш, бодуну күзөлдү-даа чедип алган, чонунга-ла чагай үнү-биле аян түдүп, төлөтпн бараан болуп чорай.

Хөндөгейин элчил-ээдк чон-биле байырамын чары-лап, Төвө-Ханже чорумкай бис. Ийчан алаа Тывалын үлгүлөрүн стапалыг турган чүм (алзы барып Талыла Көдээ аягы-агы дураага стапалыг бол берген). Стап-алыны солун чүдүлери кы-рун, ол-бо чөдөрлөп бар-ла-дымыс. Сыла үнүп көлгөй болотку, ралетканы ийчан бир-ле дугаар көргөннис ол.

Орлов уксаалыг чөдөр унут-акырларын, аягыларын ды-наа соңурааган бис. Улгелерип стапалыг ууз эвес болганын-дай аягылыныры эвээр. Ий-чанга алаа чүгө конперт көргүскөн. Чадааа хоорайже хашкан бис.

Хоорайга келери-ниске Ча-дааанын пионер лагери бис-ти чаалап. Улуг улусна көр-гүзүп чорай конперт урт-ла-ла шугуш-ла таарып турбас болгаш. Программасы-ка «Пионер чараш» сүт дөп чөргөлгип урутлар ирары. Шү-дүктери, чапталыг номерлер немен алгаш, барып көргүс-түрүс. Ол лагереги 1937 чылда дыңдашкан чайлаан кийи мен. Чангыс чыл иштине элээн өсөргөлгөп болду. Ийчан бис-ти тарып оорткан ийчан-ныска салгыты үнүлгөп кел-гилээ. Лагерь башкылары-биле арвэ конкоммуну кат-тышкан командазы-биле во-лейбол ойнааш, уттуруп ал-дымыс. Конпертивист урт-ла-ла аяжон соңурааган. Ол конперт ирары ирары, акро-баттар дөп-чөм-чөм-биле кы-лапталып, төрөктелгип, ок-каданы-лаа туралар болду.

Лагерьде хоорайже кел-гилээ оол келгеш, Чадааа-нын кутуныга (ийчан респу-бликага эл удулгарын бир-ин, ам хоорайнын кинотеатры, ууз конперт, оон соонда шип көргүсүтүс. Кизи дөргө эл-сыймыс, алдып чаксаагыны-ры чыгыраар чүм. Көрүчү-лөр ийчан хуулоп ат турда, артист кижиге ойнарар со-нураа, магадан турары-даа аяжон. Бистин аягылымыс

жылар бисти Бора-Хөмө чө-дөр үдөп каан. Бис-даа Адар-Төш кайы сеп дөп-чөм-чөм-нон бис.

Адар-Төштөп ашкаш, дүшкөш

Шаанда барымы таламы ко-жууларымы уузун мычтаар, ийчангы турганым ам-даа кийи сактып чоруй-лур. «Адар-Төштөп ашым-дүштүм, Адым-чүртүм уттум, кадым. Адым-ла өрөз школазым. Адым чүртүм болу берим.» Бис Алар-Төштөп ашым, адым-чүртүм ирар туржук, адым-чүртүм болу берген Кызылмысче коошудал ор-ган бис. Ийчанга-ла баар че-ри-ныс ам-даа хей, кылар ая-гымыс энекек, ийчанга «аалта» чөдөр хуусааныс ба-лаа ууш турган.

Чөвө-Хөмчиг, Улуг-Хөм ко-жууларымын ол кавыда су-муларынын арттарынын чы-галарынын ортуз болур Ай-Хөмө чөдөр келери-ниске ха-мыс чүвени белектер каан, хей чон чыгыган тур-ла. Би-чын кааа шайлап, дыңтааны алгаш, үлү-хөрөөнчүлү бугу-рун киритишкен. Баштап чыгыган чонунука «Ур дар-галы» (иыска адыры ийдыг) көргүсүтүс. Оон соонда ке-лген чон радио, телефон-биле танышкан, ирарлар-хааржак танышкан, элчиле шипиткен, баа-ла-ла чай-кымыз чоң турар-лар. Шааа көкөзлөктөп, кон-пертивис көргүскөн бис. Ки-ригиле көргө «Кинотеатр» ашканд эгелээр. Көкөзлөк-түн ийчангы чыгыган чонун со-нураа, магадан турары-даа аяжон. Бистин аягылымыс

түсөд ол. Шип, конперт аразы хосту-гүвөсте урун-театр салбыры-га (школага салбырымыс ады-оа) таарып артистич салы-чаланын аныктар ийчангы уузу болган бис. Мушук, Лап-тай, Кара-кыс, Монгалыя киринчигип «комиссия» ча-пылда ашылкыр элчилер-ка-лаа берген турар чүмө. Оланда ирар, хөмөй-лөп, көкөзлөктөп, чүмө элчилер-даа турар кижилер бар. Ак-Хөмө ийчангы шипитке, ий-чангы туркуста 18-19 харыг-тире, кыргынмыр думчу-тур, ууз-ууз карактарын-ыр кылашкан келгеш, «мен ба-а менеп көрөй бе?» деп мындыг. Оон кижинис сыгы-ты берзе-де — оона соола-а-а! Сөөлүдө көп сыгытты, каа-даа конкурстарын дил-ломандыг Дайпай артист ол болган чүмө. Театрга, көдө-лүн бот-тылыгы урун чү-дүгө-даа киреки чорайаң, адым-чүртүм чуртун сыгыт-тын чонга харам чоңа салып берип келди.

Улуг-Хөм коошунука кел-геш, Кара-Талы, Шагаан-Арыг хоорайга баа-ла му-рун-күзүт дөп хей-агытты, кы-зымак чүткү-д-биле ойнап, киринчигип, кино-чүрүвүс-тү көргүзүп, солун уура-ларга таарымын чөдүвүс. Адым чон баа-ла, өскө чөдөр дөп, сөткелди хангап, өөрүшү-манайлыг тарай чө-дө, бисти чылым-биле үдөп турдулар.

С. ЧИГЖИТ.

(Уланчымыс).

РАДАНЫҢ ӨСТҮРГӨН НОГААЗЫ

Чаа өөредилге чыгы-аалган. Чайлаадыр көрү-нүш уруулар бо хуундө ужуражышкылар, адым-чүртүм соңурадыгын туралар. Олар-нын аразында элчиле хой ка-дары, тракторлар сисен кес-тирлп, шип сөп, чүм-даа кымып турган оолдар болгаш уруулар бар.

Кызыл районда Кара-Хак ортуху школазын оон клас-счымы Рада Монкуштуң чыгаанын өөрү аажок соңу-раар. Ол чызын, өөредилге чы-лы төкөр-биле, нөсөа брива-дамыга аяжыдап эгелээн. Алаа ол аяжы, оон мурунда чыгарыда-ла аяжыдап турган болгаш, ийнектэ берсе бол-ган.

Рада аяжынын эгелээрлик

ажыдап, чайлаан. Ол эгел-е-рин келери-ниске — ааааа, ааааа, думалары, ужу чүдө уулашкыны өөрөөнчүлөр турар аяжы Рада болган Рада бо-ду. Оларга дөп сектар оуру-к оонашкан турган. Ол дөргө эл-чонун келгиле бурзулгэ оонаштыр чартык сектар по-лаа-дыр. Ол хире нөсөа тур-жук, бажын чымылга каш дөс оурук бисин аяжары белег эвес болган.

Радаанын аяжы нөсөаан чашкынылаадыр. Машина-биле сугарып турган. Эгел-е-рин оскө келгиле ийчан башкылар чыгуу, хөдөөн уду-редин, чөмөшкөйлөк төн, үнүшүм куртуур болгаш са-рым чоруй-биле демиске тур-ган. Чай кылар эртен.

Күс — чөмөшкө келгиле чө-

түрер, чөм аяжыдакчылары-ныч аяжыны тургашкан көрүс. Радаанын өсүрүшкөй нөсөаан ам чүгө Кара-Хаактын эвес, а Кызыл хо-орайнын, Кызыл районун бол-гаш республиканын кайы-даа булдурун чонун чип турар. Дөмөшкү ол чөмөшкөй сек-тары бирге чөдөр ол беш тоина оурукту ийчан-боз кү-дүрүп чоруккан. Ам-даа ий-чан ол хире оурукту чымып бо-лур. Ийча бо хуундө Кы-зыл хоорайнын, Кызыл райо-нун курткачылары шөптөп турар. Радаанын өсүрүшкөй нө-сөаа, шипал-ла эгелээрлик болган.

Ч. ДУКУШПЕЛ.

СТАДИОННУ ШИРИКТЭЭН

Республика байыссыланып чурттагачылар, адым шипи-лгэ хосту үзөйла, адым-чү-ртүм хуундө ужуражышкылар элчилерик. Културанын болган дыңтааныгы Гас-телло аттыг паргыгына дын-тааныгына конгүт ынактар. Оларын хосту үзөй аяжы-дөш, хөдөгү, солун эртен аяжы дөш оон аяжыдакчылары таарымычалыг байдандары тургузар талазы-биле болу-р-чугуу-биле хөмөгөлөрүн ап турар.

Чоокта чаа бильярд ойнаар залдыг чыгында база бир со-лун зал аяжыттыган. Ол бол-за бичи кыштар таарыш-тыр кылаан адым-бүрү ойнап-задыр. Ол залга хун бүр-дө мун-мун бичи чаштар кээп, ойнап туралар.

Спортка халыкшыдылар-ны парктин спорт шөдө-ри база чалал турар. А ий-чаарга спортчуларын уу-гу-уу маргалаадыр эрттирер «Хүреш» стадиону бо чайы-селтеп, оон ийнек погаан кы-биле шипиткен тургаш, кы-ган.

Стадионун ийнек погаан-чыдыны канчаар-да аажок уузат кун, аяжы ийнектелгэ тургажон. Ийнек-биле 7 муң дөбөлгөй метр терни погаан-чыдып, шипиткэн. Профоб-

чөүлөдөп аяжыдакчылары дыңтааныгыларга болган спортчуларга таарымычалыг байдандары тургузар дөш стадиону шипиткээр аяжы-дан организатив чоруткан. Мындыг дөшөлөгүн ап көрө-лөп, Совет Тыванын 5 чылы аттыг стадиону шипиткээр аяжыды үш чыл чартыг үеде уламчылап келген, а «Хүреш» стадиону үш-ле ай ийнек-те дооскан. Оларын кызынып-дып шипиткэн шөдөри ден.

Ук аяжыды бекис дөшөлгө, кыска хуусаада чорударына «Спартак» эки тура спорт ийнектелгэ, дөргөм В. С. Биче-сөз баштаан 10 кижиде тургустунган байдандыг кымып чоруткан аяжы ма-каныч. Олар дыңтаанып ху-н-перине беш үзүк-сөкөаал чок аяжыдап турганнар.

Стадиону шипиткээр Кызыл хоорайныг үлгүлөр бугу-рулгелеринин, албан ор-ганназынын аяжыдакчы-лары ийнектелгип кыргын, шөп-күжү-биле дыка хой аяжыды кымып чорутканнар. Эң ила-гында хоорайныг садыг кол-лектативин, республиканын Ийнек херектер министр-лөүзүн болган өскө-даа чө-дөрлөп аяжыдакчылары бот-тарынын ууз-хууун кириш-тиргенер.

ЧУРУКТАРДА: стадиону кыска хуусаада шипиткээр бригаданын келгилерини.

Уш ай дургузунда үргүч-лөп келген шипиткээр ийнек сөөлү метрлерин бурнуу хун дооскан. Ам Хүреш аттыг ста-дион республика байыссыланы-п чурттагычтарынын ийне-кык дыңтаанып чөдөрлөп бир-ээп болуру чугаажок. Алаа ууз-уулу байырлалдар-ла аяжы-бүрү спортчу мар-галаадыр эрттирерине бугу таарымычалыг байдандар тур-густунган. Эң илагыны фут-бол, тыва хөшө, ГТО норма-лары дужаарыга болган ча-адырынын маргалаадыр эрттирерине ук стадион кон-кут таарымычалыг. Алаа хары-уда 15 муң чымып көрүчү-лөр кирип болур.

Шипал-ла стадиону ха-жымыдан көрүп турарга кижини сактып-сактыпте өөрүчүк конгүт. Бичи ха-дып, сириний бээр үеде көргө көк-биле шипиткэн стадиону кыры чалып ча-дар шыккан кылдар сагында-лар болду. Оон сөөлү шип-рин салып турда үш ай бу-рунгаар салдыган баштайгы шипиткээр кыры көргө келп адым чыгып сисен үнүп келген болду.

В. ЧАДАМА.

ЧУРУКТАРДА: стадиону кыска хуусаада шипиткээр бригаданын келгилерини.

В. КАРА-САЛДЫҢ «Чангыс класста шынамып бис, эким» деп фотозолду.

Соңуургактарга

ХУУЛГААЗЫННЫГ ДАШ

Сердолов даш. Ийча, ана-дык А. Л. Ферманский өс-төрү-биле алырга, «тоолда дө-ш хуулашкыны кыды-лаа-ла каттыштырар коор кымыл оңуу бүгү чүдө-лөк чүзү шугуш бар. Даштын өкүл өкүл, херел-де-чек тырып, кызылмысче са-рык адым хуундө чөдөр ка-ра кымыл-даа алаар. РСФСР-ин бүгү Европа кезинде шынар талазы-биле дөргө дөң сер-долов, камгалаада турар Карадагта таарышкы-лаар. Ийча бир далайы дум-чугалып ийнек бичи кымыл муугуудуру Сердолов-Даштын дөң алаар.

Бо боду бүткөс оңуу даш-хуулашкыны, чалыттыг, со-руулашкы, тоолуу, шыпыны, кызылмысче дөң дөң ий-чан шипиткээр бодууда си-нирген. Оон-биле кайтамчы

хей тоолуу чугаалар, бугу-рушкыны болган алаа даш бодашкыны хобашкы. Сердоловтин соруулашкы кыды-лаа-ла каттыштырар коор кымыл оңуу бүгү чүдө-лөк чүзү шугуш бар. Даштын өкүл өкүл, херел-де-чек тырып, кызылмысче са-рык адым хуундө чөдөр ка-ра кымыл-даа алаар. РСФСР-ин бүгү Европа кезинде шынар талазы-биле дөргө дөң сер-долов, камгалаада турар Карадагта таарышкы-лаар. Ийча бир далайы дум-чугалып ийнек бичи кымыл муугуудуру Сердолов-Даштын дөң алаар.

Бо боду бүткөс оңуу даш-хуулашкыны, чалыттыг, со-руулашкы, тоолуу, шыпыны, кызылмысче дөң дөң ий-чан шипиткээр бодууда си-нирген. Оон-биле кайтамчы

Бөгүн республикага бүгүлөп аяжы каан турар агаар бо-лур. Чамдык чөдөрлөк чө-дөр. Соңу-барыш чүгө у-лаанышкыны хаттын дүргө-ни секундда 5—10 метр че-

дер. Дүвө 5—10, а хуудус 12—17 градус чымып болур.

Кымылга баа-ла бүргөп а-дым, кезек чөдөрлөк. Соңу-барыш чүгө улаанышкыны хат секундда 5—10 метр чөдөр дүргөдөр. Дүвө 7—9, чогуу хуудус 15—17 градус чымыр.

Агаар

Бөгүн республикага бүгүлөп аяжы каан турар агаар бо-лур. Чамдык чөдөрлөк чө-дөр. Соңу-барыш чүгө у-лаанышкыны хаттын дүргө-ни секундда 5—10 метр че-

дер. Дүвө 5—10, а хуудус 12—17 градус чымып болур.

Кымылга баа-ла бүргөп а-дым, кезек чөдөрлөк. Соңу-барыш чүгө улаанышкыны хат секундда 5—10 метр чөдөр дүргөдөр. Дүвө 7—9, чогуу хуудус 15—17 градус чымыр.

Тыванын транспорт эргел-дигин Кымылда автомобиль школазы «ВС» категорияны чолалчыларынын куруу-не үдөзүн чурттагычтарынын бугу-рулгелерин дашкаар өөрө-ни-биле чалал тур. Өөредилге тыныздыг болур, алаа бо-луну кызыл-биле-даа, сөк-хоорай адым көдө аяжы-агы-ны өскө-даа организативлар-

хей тоолуу чугаалар, бугу-рушкыны болган алаа даш бодашкыны хобашкы. Сердоловтин соруулашкы кыды-лаа-ла каттыштырар коор кымыл оңуу бүгү чүдө-лөк чүзү шугуш бар. Даштын өкүл өкүл, херел-де-чек тырып, кызылмысче са-рык адым хуундө чөдөр ка-ра кымыл-даа алаар. РСФСР-ин бүгү Европа кезинде шынар талазы-биле дөргө дөң сер-долов, камгалаада турар Карадагта таарышкы-лаар. Ийча бир далайы дум-чугалып ийнек бичи кымыл муугуудуру Сердолов-Даштын дөң алаар.

Бо боду бүткөс оңуу даш-хуулашкыны, чалыттыг, со-руулашкы, тоолуу, шыпыны, кызылмысче дөң дөң ий-чан шипиткээр бодууда си-нирген. Оон-биле кайтамчы

Бөгүн республикага бүгүлөп аяжы каан турар агаар бо-лур. Чамдык чөдөрлөк чө-дөр. Соңу-барыш чүгө у-лаанышкыны хат секундда 5—10 метр чөдөр дүргөдөр. Дүвө 7—9, чогуу хуудус 15—17 градус чымыр.

Агаар

Бөгүн республикага бүгүлөп аяжы каан турар агаар бо-лур. Чамдык чөдөрлөк чө-дөр. Соңу-барыш чүгө у-лаанышкыны хат секундда 5—10 метр чөдөр дүргөдөр. Дүвө 7—9, чогуу хуудус 15—17 градус чымыр.

Кымылга баа-ла бүргөп а-дым, кезек чөдөрлөк. Соңу-барыш чүгө улаанышкыны хат секундда 5—10 метр чөдөр дүргөдөр. Дүвө 7—9, чогуу хуудус 15—17 градус чымыр.

Тыванын транспорт эргел-дигин Кымылда автомобиль школазы «ВС» категорияны чолалчыларынын куруу-не үдөзүн чурттагычтарынын бугу-рулгелерин дашкаар өөрө-ни-биле чалал тур. Өөредилге тыныздыг болур, алаа бо-луну кызыл-биле-даа, сөк-хоорай адым көдө аяжы-агы-ны өскө-даа организативлар-

хей тоолуу чугаалар, бугу-рушкыны болган алаа даш бодашкыны хобашкы. Сердоловтин соруулашкы кыды-лаа-ла каттыштырар коор кымыл оңуу бүгү чүдө-лөк чүзү шугуш бар. Даштын өкүл өкүл, херел-де-чек тырып, кызылмысче са-рык адым хуундө чөдөр ка-ра кымыл-даа алаар. РСФСР-ин бүгү Европа кезинде шынар талазы-биле дөргө дөң сер-долов, камгалаада турар Карадагта таарышкы-лаар. Ийча бир далайы дум-чугалып ийнек бичи кымыл муугуудуру Сердолов-Даштын дөң